

Domáci glasbeni

Štev.183

Lienz, sobota 7. septembra 1946.

Leto. 2.

Sv. oče je branil preganjane!

Nikdar ne bo mogoče dovolj glasno povedati, kaj je med preteklo vojsko sv. Oče storil za mir in kaj je zlasti storil za preganjane vseh ver in vseh narodov. Za vse to pa danes žanje le napade od tiste strani, ki so njeni privrženci med vojsko prav v ustanovah katoliške Cerkve iskali varstva pred fašisti in nacisti.

Pa to je čelež katoliške Cerkve bil, je in bo. Vendar naj pošteni ljudje le zvedo vsaj del resnice, da bodo vedeli, kaj in koliko plemenitega je sv. Oče med vojsko storil. Zato navajamo članek lista "Die Furche" od 31.8.1946.:

POSREDOVANJA. Dejanska pomoč sv. stolice - zasebna in polslužbena - je javnosti popolnoma neznana. Vse osebe in vsa sredstva, ki bi mogla služiti temu namenu, so bila mobilizirana. Sv. Oče se je osebno trudil, da bi mogel pomagati v posebno težkih slučajih s posredovanjem državnega tajništva. Znana so njegova prizadevanja v začetku vojske za nesrečne Poljake, dalje za Belgijo in Nizozemsko, za bolj človeški način vojevanja, za odpravo brezsmiselnega bombardiranja in še prav posebno za čimprejšnji konec vojske. Da ne bi zamudil nobenega trenutka, ni ves čas vojske tudi v najbolj vročih dneh rimskega poletja zapustil Rima, da bi se odpočil v Castel Gandolfo. Ko so mu poleti 1943 ob bombardiranju mestne četrti okrog pokopališča pri sv. Lovrencu sporočili hude poškodbe, je prišel sam, še preden je padla zadnja bomba, na mesto nesreče. Sledila mu je avtokolona z zdravili in obvezilnim materialom. Ranjenici in oni, ki so pri bombardiranju vse izgubili, so se metali pred njim na kolena in glasno tožili: "Sv. Oče, mir, daj nam mir!" Desno in levo so se s truščem podirale hiše, nosili so rrtve, kri poškodovanih je oškropila belo papeževo obleko. Ko je bilo bombardirano mesteco Castel Gandolfo, je celotno prebivalstvo mesece dolgo bilo nastanjeno v prostorih papeške vile in njenih vrtovih in se tam tudi hranilo. Papeževemu zgledu so sledili tudi drugi cerkveni knezi.

VATIKANSKI FOND ZA POMOČ JUDOM. Osnovan je bil poseben fond za pomoč potrebnim Judom. Nemška oblast je oktobra 1943 ukazala judovski verski občini v Rimu, da mora v teku 24 ur zbrati določeno količino zlata, drugače bodo vsi Judje izgnani. Ker v tem kratkem roku niso mogli zlata zbrati, je posredoval Vatikan in stavil svoje zlato na razpolago. Nekaj tednov pozneje so Nemci kljub temu napravili racijo. Judje so v velikem strahu iskali zavetje v cerkvah in samostanih in kmalu ni bilo v Rimu dobesceno nobenega cerkvenega poslopja več, v katerem se ne bi skrivalo vsaj nekaj Judov, antifašistov, komunistov in angleških vojnih ujetnikov. Zato so sledila nasilja nad cerkvenimi ustanovami. Pri fašističnem napadu na Orijentalški zavod so odkrili 40, pri napadu na antikatolično baziliko sv. Pavla, (ki pripada vatikanski državi) pa 80 oseb. Po osvoboditvi Rima po zaveznikih je prišlo na dan okrog 200.000 skrivalcev, večina njih se je skrivala po cerkvenih zavodih. Ako je pribehal preganjavec, ga nihče ni vprašal, ali je Jud ali prostozidar (framason). Zadostovalo je, da se ga Nemci ali fašisti preganjali, da je dobil pomoč.

Hvaležnosti pa Vatikan ni žel, pa je tudi ni pričakoval. Svoječasno je Nemčija ostro protestirala, ko se je sv.Stolica javno zavzela za preganjane Poljake. Fašistični in nacistični časopisi so dolžili sv.Stolico, da se je postavila na stran zaveznikov, danes pa Sovjeti zopet dolže Vatikan, češ, da je prijazen nacistom in fašistom. Pozabljajo pa naštetih one, danes vladajoče osebe, ki so svoječasno v življenjski nevarnosti uživali zavetje Vatikana. Vatikan se je vedno postavil na stran preganjanih. Naj bo kakor hoče, če danes opažamo znamenja poživitve verskega življenja, smemo reči, da je od pravega evangeljskega duha prežeta delavnost kat.Cerkve zapustila v dušah milijonov ljudi bolj globoke sledi, kakor jih more opaziti površen opazovalec.

BOJ ZA TRST V ANGLEŠKI LUČI

Londonski dnevnik "Economist" dne 17. avgusta pod naslovom "Boj za Trst" prinaša zanimiv članek, iz katerega posnemljemo te glavne misli:

"Prejšnje čase pred letom 1919 so se na mirovni pogajanjih pogajali narodi, ki so bili med seboj v vojni. Dandanes pa ni več pogajanj med sovražniki, marveč sedanja mirovna konferenca pomeni le pogajanje med zmagovalci, ki se ne morejo zediniti, kakšne pogoje bi premagancem naložili. V zgodovini koalicijskih vojsk se je kaj redko primerilo, da bi se bila zmagovalna stran tako hitro in tako temeljito razbila. Pred konferenco je prišel najbolj važen primer Trsta. In na njem so se zavezniki docela razcepili. Zahodne sile so se uprle zahtevam Jugoslavije, ki so jih podpirali Rusi. S tem so zahodne sile vsaj delno postale branilke Italije proti skupini svojih zaveznikov. Na drugi strani pa so vloge bile zamenjane, ko je Grčija postavila svoje zahteve Bolgariji. Tukaj je Rusija postala pokroviteljica sovražne države zoper lastno zaveznico Grčijo. Jasno je vse to v zvezi z dejstvom, ker Jugoslavija in Bolgarija zdaj spadata v rusko "sfero", Italija in Grčija pa v zahodno.

Tako je med trenjem obeh blokov Trst postal središče viharja. Sile so se končno zedinite le v tem edinem vprašanju, da za zdaj Trst ne bo ostal niti pod Italijo niti ne bo priključen Jugoslaviji, marveč bo postal samostojen. Rusija je zdaj napela vse svoje sile, da bi za Trst dosegla tak statut, ki bi Jugoslaviji zajamčil odločilno besedo pri nadzorstvu, ali pa, ki bi dal Trstu možnost nekontrolirane ljudske vlade z obilno možnostjo za nasilja. Zahodne sile hočejo imeti v Trstu guvernerja, ki naj ga postavi Varnostni svet Združenih narodov. Prava mednarodna in nestrankarska uprava bi bila dober kompromis. Če pa se vidi, da bi ena izmed velikih sil s svojim vetom hotela izsiliti tak režim v Trstu, ki bi v resnici bil le pretveza za jugoslovansko aneksijo, bi bilo bolje opustiti kompromis ter vso zadevo razčistiti med Italijo in Jugoslavijo. To bi sicer za zdaj bilo bolj kritično, vendar bi oni primer bil kasneje bolj nevaren.

Ko bi to vprašanje obravnavali, kakor zasluži, bi bilo naravno, da bi Jugoslavija in njen pokrovitelj Rusija konferenci predložila skrbno utemeljeno narodno, zgodovinske in gospodarske dokaze, ki bi podprli njihove zahteve, da bi tako prepričala poslušalce. Toda g.Kardelj in Molotov sta odgovarjala italijanskemu min.predsedniku z govori, ki so bili docela nemogoči in ki so večino članov konference bolj izzivali, kakor pa prepričevali, češ, da tam manjka demokracije." List naglašaja, da je svet pričakoval dokazov, slišal pa je le prazne trditve.

"Taki napadi" - nadaljuje list - morejo nasprotovanje zahtevam ruskega bloka med člani konference le povečati. Večina narodov na mirovni konferenci vendarle smatra Italijo za bolj "demokratsko", kakor pa enostrankarski sistem v Rusiji ali pa Titov režim, ki vsako opozicijo duši. Komunisti sicer lahko tudi to verjamejo, da je njihov sistem boljša "demokracija", toda naj bi ne hodili s takimi trditvami dokazovat svojih zahtev na mednarodno konferenco". Nadalje list naglašaja, da so Rusi hkrati s Trstom spravili na dnevni red tudi italijanske kolonije in Dardanele, nakar nadaljuje:

"Glede Trsta in Dardanel je Rusija v diplomatski ofenzivi; za zdaj anglo-amerikanske sile drže Trst, mobilizirana turška vojska pa straži Dardanele. Titova oblast na Trst in ruska na Dardanele se more razširiti le z domovorom ali s silo. Porazno je dejstvo, da se Rusi in Jugoslovani poslužujejo tako odklonilnega tona in kažejo tako malo smisla za mirno pobotanje. Uradni ruski opazovalec na otokih Bikinih je zdaj izjavil, da bo Rusija kmalu začela delati poskuse z atomsko bombo. Prav nobenega vzroka pa nimamo, da bi ne bili prepričani, da bo rusko izdelovanje tega novega in strašnega orožja še dolgo ostalo odloženo. Zupanje v grozeče naraščanje svoje sile je morebiti vzrok vidnega naraščanja ruskega hotenja. Naraščajoča sila kake države je vsekdar dajala poudarek njenim diplomatskim prizadevanjem. Zato lahko pametno sklepamo, da se Rusi zdaj zavešajo, da so v več kakor eno tretjinski manjšini in da zato uporabljajo za okrepitev svojih zahtev vsa sredstva.

Od zahodnih sil bi bilo pa neumno, ko bi se dale prestrašiti, saj prav to Rusi hočejo. Taka taktika je gotovo vsakomur zoper na. In gotovo bi z njim igral prav tako zoperno igro, kdor bi na rusko igro hotel drugače odgovoriti kakor pa le z mrzlo potrpežljivostjo in krepko usmerjenostjo! "

TRGOVSKA AKADEMJA V PEGGEZU

Ker se je posrečilo pridobiti strokovnega profesorja za vse trgovske predmete, bo letos urejen na gimnaziji tudi I. letnik štirirazredne trgovske akademije. V to šolo se more vpisati vsakdo, ki ima veselje za to in je napravil na gimnaziji nižji tečajni izpit, ali pa na meščanski šoli zaključni izpit.

Vpisovanje bo v soboto dne 14. t.m. v pisarni gimnazijskega ravnateljstva. Vpisnina znaša 10 šilingov. Učenci trgovske akademije bodo lahko stanovali v konviktu, če nimajo tu svojcev. -

Bajuk, ravnatelj.

KOMUNISTIČNA VSTAJA NA FILIPINIH

"United Press" poroča iz Manile, glavnega mesta na Filipinskem otčuju, da je tankaj izbruhnila med palimi kmeti vstaja, ki so jo zanetili komunisti. S pomočjo topništva, se je vladnim četam in policijskim oddelkom posrečilo spet napraviti mir na glavnem filipinskem otoku Luzon, kjer je izbruhnila večja vstaja malih kmetovalcev. Zaprli so mnogo ljudi. Med prijetimi je tudi Luis Faruc, nečak glavnega voditelja upornih kmetov. Kakor hujskače k tej vstaji bodo prijeli vse odbornike levičarskih strankin in strokovnih organizacij, ki pripadajo narodni kmetiški zvezi "Hukbalahap".

Iz Washingtona poročajo, da ta vstaja ni v ničemer zavlekla pogajanj med Združenimi državami in filipinsko vlado za zgraditev ameriških oporišč na Filipinih. Kakor se zdi, naj bi ta vstaja med drugim tudi zavlekla zgradbo ameriških vojaških oporišč na Filipinih.

KAJ PRIDE ZA UNRRA-0? London-
ski "Economist" poroča: "Nikakor
ni rečeno, da bo prenehala pomoč
Evropi, če bo UNRRA končala svoje
delo. Zaloge, ki bodo odposlane v
Evropo do konca tega leta, ne bo-
do prišle na cilj prej ko febru-
arja ali marca. Vedno je še ne-
kaj neporabljenega blaga, vsi pri-
spevki niso še pobrani, pa tudi
novi prispevki in presežki nove
žetve ter novi krediti bodo poveča-
li nove vire. Pomirjevalno je vpli-
vala izjava generalnega ravnatelja
UNRRA-e La Guardia, ki je povedal,
da ne bodo nehale dajati pomoči
tiste države, ki so jo doslej da-
jale,

dokier ne bodo do
konca izpolnile svojih obvez. Toda
treba je reči: Čim prej bo usta-
novljena nova mednarodna organiza-
cija in čim prej bo pričela z del-
lom ter bo UNRRA-e prevzela vse
posle, tem bolje bo! Glavno je
namreč, da se delo ne pretrga.

O SMRTNI NESREČI G. DIR. YOUNGA.
Šofer g. Luka Milharčić, ki je bil
tistega usodnega dne z rajnim g.
ravnateljem Ryderjem Youngom in
primarijem dr. Meršolom v avtomo-
bilu, zdaj svojim prijateljem piše
4. t.m. iz beljaške bolnišnice, ka-
ko se je nesreča zgodila. Tako-
le pravi: "Nesreča se je zgodila pri
kraju Möllbrücke in ne pri Sachsen-
burgu. Vozili smo hitro kakih
60 kilometrov na uro. Bili smo na
ravnem delu ceste, ko je avto na-
enkrat zavozil na desno in se za-
letel v drevo ob cesti. Mislim, da
je bila hruška. Razen g. direktorja
Younga smo ob sunku vsi odleteli
iz avtomobila ter več ali manj ne-
zavestni obležali. Prvi sem se za-
vedel jaz. Najprej sem odnesel g.
direktorja od volana, nato pa sem
z vodo dramil g. primarija, ki je
ležal v občestnem jarku. Omenim,
da je bil g. direktor ves čas pri
zavesti (do Beljaka) in je govoril.
Se pozdravila sva se nazadnje.
Njegova smrt nas je vse pretresla.
Mi trije smo dosti boljši. Zaradi
pretresenih možganov bova z g. Zu-
panom 3 tedne v postelji. G. prima-
rij dr. Meršol pa morda še dalj.

CITAJTE "DOMAČE GLASOVE".

Gospod primarij je baš danes (dne
4. t.m.) zvedel o smrti g. direktor-
ja. Bil je zelo ranjen in obžalu-
je našo težko izgubo."

LA GUARDIA OBSOJA RUSIJO.

Na četrtkovem zborovanju prehranje-
valne in poljedelske svetovne
organizacije, ki ima sedež v
Kodanju na Danskem, je govoril
tudi generalni direktor UNRRA-e
La Guardia, ki je dejal, da bi
tudi Rusija in Argentina morali
biti članici te važne svetovne
organizacije. Zdaj pa je veliko
vprašanje, ali ruska vlada sploh
ve, kako važno delo se opravlja
v okviru te nove organizacije. Bi-
lo bi res nezaslišano, je dejal
La Guardia, ko bi ves drugi svet
izdelal načrt, kako naj bodo vsi
narodi na zemlji enekomerno de-
ležni zalog živeža, ki ga svet
pridelava, samo Rusija pa, ki sama
prideluje dovolj živeža, naj bi
mislila le na svojo korist.

BOLGARIJA Z RUSIJO. Na vo-
livnem zborovanju v Sofiji, je
tajnik komunistične bolgarske
stranke Červenko izjavil, da bo
bolgarski narod 8. septembra z ve-
likansko večino glasoval zoper
monarhijo, ki je ves čas vodila
protinarodno politiko. Nato je
dejel: Bolgarski narod je brez
pridržka za Sovjetsko zvezo, ki
je najboljšje jamstvo njegove ne-
odvisnosti in ki bo z njeno po-
močjo skupaj s Poljsko, Češkoslo-
vaško in Jugoslavijo, dosegel v
Parizu za Bolgarijo pravičen in
sprejemljiv mir.

ZOPER KOMUNISTE V ITALIJI.

se je zadnje čase začelo odločno
gibanje. Očitajo jim, da povzro-
čajo po deželi nemire, ki jih iz-
rabljajo za svoje politične name-
ne. Odstopivši finančni minister
Corbino javno očita komunistom, da
doma in v inozemstvu nalašč čiskre-
ditirajo Italijo, ter tako onemo-
ročajo, da bi se gospodarsko stanje
popravilo. Glasilo min. predsedni-
ka De Gasperrija "Il Popolo" obi-
ta komunistom, ker napadajo pri-
zadevanja italijanske zunanje po-
litike. Na koncu zastavlja resno
vprašanje: Ali je mogoče komuniste
še trpeti v vladi?